

VI MÖJLIGGÖR
MORGONDAGENS
**RESOR OCH
TRANSPORTER**

Det här är
Transportstyrelsen

INNEHÅLL

- 3 Lite av det vi gör
- 6 Vårt uppdrag
- 8 Om myndigheten
- 10 Våra verktyg
- 11 Enkla regler
- 12 Funktionsbaserade regler
- 14 Tillstånd
- 16 Tillsyn
- 18 Riskbaserad tillsyn
- 20 Statistik och register
- 22 Våra e-tjänster
- 24 Vägtrafik
- 26 Järnväg
- 28 Sjöfart
- 30 Luftfart

Du kanske har sett lite av det vi gör

Transportstyrelsen utfärdar körkort. Det känner de flesta till. Och många använder appen Mina fordon för att leta information om en bil med ett visst registreringsnummer. Men vi gör så mycket mer.

Du kommer i kontakt med vårt arbete flera gånger varje dag. Har du åkt bil, buss, tåg eller flyg? Då har ditt färdmedel varit kontrollerat så att det uppfyller de säkerhetskrav som ställs. Det har körts av förare som följer regler för trafiken. Förarna är utbildade. De har körkort eller intyg på att de uppfyller kraven för att köra detta färdmedel på ett säkert sätt anpassat till miljön.

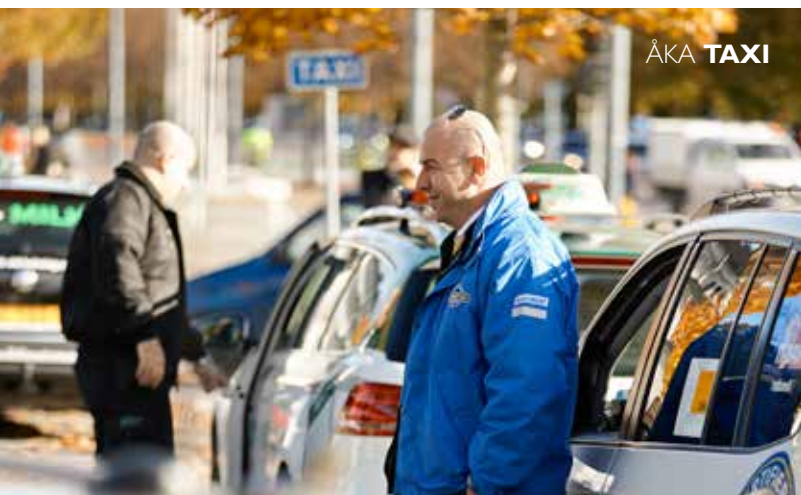
Känner du igen dig?

Det mesta vi gör är inte lika handgripligt som ett körkort i handen eller ett vägmärke vid kanten av vägen. Nyttan av vårt arbete märks främst genom att samhället fungerar, att vi har trygga och effektiva transporter.

ÅKA **TÅG**TA **KÖRKORT**

TRÄNGSELSKATT

ÅKA **TAXI**

BROAVGIFT

Vårt uppdrag

I korthet kan vi beskriva Transportstyrelsens uppdrag så här:

- Vi utvecklar ett **tillgängligt** transportsystem med hänsyn till **säkerhet, miljö** och **hälsa**.
- Vi utformar regler och följer upp att de efterlevs genom tillsyn och genom att utfärda tillstånd. Stor vikt läggs vid att reglerna ska fungera bra för medborgare och näringsliv.
- Vi tar in vissa skatter och avgifter inom transportområdet.

Om myndigheten

Transportstyrelsen är en myndighet under näringsdepartementet. Att vi är en myndighet innebär att regeringen bestämmer våra mål, riktlinjer och fördelningen av resurser. Vi ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som regeringen har beslutat om.

- Vi är cirka 2 000 anställda fördelade på 13 orter.
- Huvudorter:
 - Norrköping
 - Borlänge
 - Örebro.

TRANSPORTPOLITISKA MÅL

Riksdagen har beslutat följande mål för transporter och infrastruktur:

Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet.

Därutöver har riksdagen beslutat om följande:

ett funktionsmål – **tillgänglighet**

ett hänsynsmål – **säkerhet, miljö och hälsa.**

VERKTYG

Våra verktyg

I vårt arbete för att uppnå de transportpolitiska målen om en effektiv och hållbar transportförsörjning har vi ett antal verktyg som innebär att vi

- utformar **regler**
- prövar och ger **tillstånd**
- utövar **tillsyn**
- för statistik över **olyckor**
- för **register**.

REGLER

Enkla regler

Vi utformar regler för de fyra trafikslagen: vägtrafik, sjöfart, luftfart och järnväg. Reglerna gäller för såväl färdmedel som förare och passagerare. De kan handla om hur ofta tåg, bussar eller flygplan ska underhållas eller vilka krav som ställs vid en besiktning.

VI LÄGGER STOR
MÖDA PÅ ATT
GÖRA REGLERNA
**LÄTTA ATT
FÖRSTÅ OCH
FÖLJA.**

Reglerna gäller inte bara förare. De slår också fast vad som gäller för dig som passagerare. När ska du ha säkerhetsbälte på dig? Vad får du bära med dig in i flygplanet? Vilka krav ställs för att du ska få köra ett fordon eller framföra ett fartyg? För yrkestrafikföretag finns regler för förarnas kör- och vilotider. Om du ska starta ett flygbolag eller frakta gods på våra järnvägar, har vi skapat regler för det.

Internationella regler

Många regler och föreskrifter beslutas internationellt eller på EU-nivå. Det är särskilt tydligt för luftfart, sjöfart och järnväg, men blir allt vanligare för alla trafikslag.

Internationella beslut tillsammans med ny kunskap och ny teknik gör det nödvändigt att anpassa de svenska reglerna.

På så sätt får vi samma krav i olika länder, till exempel för övervakningen av tåg och flyg i internationell trafik. För att hålla jämna steg med utvecklingen tar vi fram nya regler och ändrar i befintliga regler. Det handlar om 100–150 regler varje år.

Förenkling av regler

Att göra reglerna enklare är en viktig del av vårt regeringsuppdrag. Reglerna ska vara begripliga för dem som ska följa dem. Samtidigt ska de stämma överens med de transportpolitiska målen. De krav som formuleras utifrån reglerna ligger sedan till grund när vi provar tillstånd och utövar tillsyn.

FUNKTIONSBASERADE REGLER

.....

Så skapar vi regler som passar både småbåtar och bilfärjor

Funktionsbaserade regler är ett sätt att skapa regler som fungerar för många olika situationer. De blir nu allt vanligare inom alla våra trafikslag.

Kommer det ny teknik som är bättre för miljön eller säkerheten då måste man ha regler som ger utrymme för utveckling och då är funktionsbaserade regler en bra väg att gå.

Funktionsbaserade regler i sjöfarten

Alla vill känna sig trygga till sjöss. Därför måste båtar och fartyg som körs i yrkestrafik uppfylla vissa regler. Men i stället för att berätta exakt hur något ska göras talar funktionsbaserade regler om vad som ska uppnås. Det ger helt andra möjligheter att skapa regler som passar allt från en stor bilfärja till snickarens båt som ska transportera bräder till en skärgårdsö.

– I detaljerade regelverk skrivs ofta reglerna för det värsta fallet och då kan kraven bli för tuffa för mindre båtar och fartyg, det vill vi ändra på, säger Daniel Hellström, projektledare på Transportstyrelsens sjö- och luftfartsavdelning.

6 000 fartyg får nya regler

Transportstyrelsen har flera projekt på gång inom olika trafikslag där dagens detaljstyrda regler helt eller delvis ska ersättas med funktionsbaserade regler. Ett av dem är inom nationell sjöfart. Det omfattar båtar i yrkestrafik, från fem meter upp till fartyg som skärgårdsbåtar och vägfärjor. Omkring 6 000 fartyg berörs.

– Hur väl du än vill i ett detaljerat regelverk kan du inte skriva för ett individuellt fartyg, du måste gruppera. Då blir regelverket relevant för en del fartyg och inte för andra, säger Daniel Hellström.

I funktionsbaserade regler anges till exempel inte exakt vilka läkemedel och vilken medicinsk utrustning som ska finnas ombord på ett fartyg. I stället ska du ha den medicinska beredskap som är nödvändig utifrån antal personer ombord, verksamhet och tiden det tar att nå en hamn.

– Då kan varje fartyg hitta den nivå som är relevant för just den trafik eller typ av resor som det fartyget gör, utan att säkerheten försämras.

Öppnar för ny teknik

Detta nya sätt att skriva regler öppnar för teknikutveckling och innovationer, där obemannade fartyg inte ligger alltför långt bort i framtiden.

– Om man föreskriver regler väldigt detaljerat, innebär det att det bara finns en enda lösning. Kommer det ny teknik som är bättre för miljön eller säkerheten kommer den inte att rymmas inom regelverket. Då måste man antingen skriva nya regler hela tiden, eller ha regler som ger utrymme för utveckling och då är funktionsbaserade regler en bra väg att gå.

Tätt samarbete

Transportstyrelsen har jobbat mycket nära dem som ska använda reglerna.

– Över hundra aktörer har varit med i utvecklingen och vi har fått mycket positiv respons från branschen. Samtidigt är det viktigt att vi tar hand om dem som inte vill ha den här friheten, de som bara vill veta hur de ska göra.

För att göra det enkelt för dem som ska använda reglerna finns det råd och olika exempel på vad man kan göra för att uppfylla reglerna beroende på vad man har för verksamhet.

– Vi ger exempel på en lösning för hur du ska uppfylla kraven, men ger dig även friheten att hitta en egen bättre lösning.

Riskbaserad tillsyn

För att vara säkra på att reglerna följs och att de lösningar som valts fungerar, utövar Transportstyrelsen tillsyn.

– De flesta är seriösa aktörer med stor kunskap i att hitta bra lösningar. I tillsynen utgår vi därför från riskerna med verksamheten och risken att aktörerna inte sköter sig. Till exempel har vi tätare tillsyn av dem som transporterar passagerare, avslutar Daniel Hellström.

TILLSTÅND

.....

Säker trafik med utbildade förare

Alla ska vara trygga och säkra på land, till sjöss och i luften. Därför utfärdar vi tillstånd till förare av vägtrafikfordon, lokförare, piloter och fartygsbefäl. Körkort för bil är ett exempel.

För att få ett tillstånd av Transportstyrelsen krävs att föraren har genomgått en utbildning och uppfyller kraven i våra regler.

Körkort vanligast

Vi utfärdar cirka 800 000 tillstånd varje år, de flesta i form av körkort. Ibland räcker inte ett vanligt körkort med rätt behörighet. Förare som ska köra buss eller tunga gods-transporter med lastbil behöver utöver körkortet ett yrkesförarbevis och taxiförarna en taxiförarlegitimation.

Snabbare tillstånd med e-tjänster

Det ska vara enkelt att söka sitt tillstånd. Därför utvecklar vi ständigt våra e-tjänster så att de går att ansöka via vår webbplats. Ambitionen är att alla våra tillstånd ska kunna sökas via tillgängliga e-tjänster.

VI UTFÄRDAR
CIRKA **800 000**
TILLSTÅND
VARJE ÅR.
KÖRKORT ÄR DET
VANLIGASTE.

TILLSYN

VI SKA **UTÖVA**
TILLSYN DÄR DE
 STÖRSTA RISKERNA
 FINNS OCH DÄR VI
 ÅSTADKOMMER
STÖRST EFFEKT.

Tillsyn för ökad säkerhet

Tillsyn innebär att övervaka och kontrollera att de som fått ett tillstånd följer krav och regler.

I tillsyn ingår allt från tillsyn av ett företags säkerhetskultur till inspektion av fartyg. Där ingår även bedömningar av att en organisation har egna system för att kontrollera att de följer de regler som finns. Vi utövar miljö- och säkerhetstillsyn, och vi granskar flyg- och järnvägsbolagens ekonomi för att se att de kan leva upp till sina åtaganden. Transportmarknaden är i dag avreglerad på många områden, som flyget, järnvägen och fordonsbesiktningen. Då följer vi upp att konkurrenssituationen är sund och att tillgängligheten är god. Transportstyrelsen ska utöva tillsyn där de största riskerna finns och där vi åstadkommer störst effekt.

- Varje år genomför vi mellan 10 000 och 13 000 tillsynsaktiviteter.
- Brister som upptäcks måste åtgärdas, annars kan tillstånd dras in.

RISKBASERAD TILLSYN

.....

Håll koll där det behövs

När du åker båt, tåg, flyg eller bil vill du lita på att allt fungerar, att alla färdmedel är säkra och att infrastrukturen är säker. Därför utövar vi tillsyn – och vi vill lägga vår kraft där den gör mest nytta. Ett sätt är att kontrollera oftare där riskerna är stora och mindre ofta där riskerna är små. Det kallas riskbaserad tillsyn.

Vi har ambitionen att gå allt mer mot riskbaserad tillsyn. Då utgår tillsynen från hur verksamheten ser ut, vilka risker som finns och hur väl vi upplever att det fungerar.

Om du har ansvar för ett barn som badar har du ögonen på det hela tiden. Men om barnet leker på en trygg inhägnad gräsmatta kan det räcka att titta till det då och då. Du kanske inte tänker på det, men du ägnar dig åt riskbaserad tillsyn. Vid badet är risken hög och konsekvenserna kan bli stora. Då har du tät tillsyn. På gräsmattan är risken lägre – då har du mindre tillsyn. Är barnen äldre och kompetentare minskar risken ytterligare och du kan låta dem ta ett större eget ansvar. Det här naturliga beteendet har vi till stor del inom oss. Även om det naturligtvis finns stora skillnader, bland annat vad gäller ansvar, så liknar det här tankeexemplet hur vi som myndighet arbetar med riskbaserad tillsyn.

– Vid riskbaserad tillsyn utgår Transportstyrelsen från hur verksamheten ser ut, vilka risker som finns och hur väl vi upplever att det fungerar. Vissa får tillsyn oftare än andra beroende på riskerna vi ser, säger Peter Ahlmark, utredare på Transportstyrelsens väg- och järnvägsavdelning

De flesta vill sköta sig

– Grunderna är att vi har stor tilltro till att aktörerna sköter sig och gör rätt. Vi kan till exempel ställa krav på lednings-system och att man har ett systematiskt säkerhetsarbete. De flesta vill liksom vi jobba för ett väl fungerande och säkert transportsystem.

Med hjälp av riskmodeller kan Transportstyrelsen gradera varje aktör efter vilken risknivå som finns i verksamheten, hur omfattande verksamheten är och om den omfattar passagerare eller gods. Dessa och ett antal andra parametrar värderas för varje aktör. Då får vi ett individuellt riskvärde som visar var tillsyn behövs.

– Vi vet väldigt väl vilka risker olika verksamheter har. Vi har kontakt med andra myndigheter och får även tips från allmänheten. Det finns många olika sätt att fånga upp det här på.

Transportstyrelsen bedriver nu ett flertal projekt för riskbaserad tillsyn inom olika transportslag.

– På så sätt använder vi våra resurser där de gör mest nytta för att skapa säkra och trygga transportsystem, avslutar Peter Ahlmark.

STATISTIK & REGISTER

.....

Register hjälper oss att skapa trygga transportsystem

Alla tillståndspliktiga förare, färdmedel och verksamheter finns i våra register. I vårt största register finns data om cirka 11 miljoner fordon och 6,5 miljoner giltiga körkort.

Det finns register för alla trafikslag, och vi försöker så ofta vi kan att samla information om vägtrafik, järnväg, sjöfart och luftfart i samma register. Aktuella register är en förutsättning för att vårt system för trygga transporter ska fungera. Våra register hjälper oss att bli effektivare i vår service till medborgarna, näringslivet och andra myndigheter.

Vi har cirka **11 miljoner fordon** och **6,5 miljoner giltiga körkort** i våra register. Vi använder uppgifterna för att skapa trygga transportsystem.

Över 500 miljoner förfrågningar

Vårt mest omfattande register är vägtrafikregistret. Där finns information om fordon, förare och yrkestrafik på våra vägar. 1972 blev det Sveriges första heldatoriserade register. I dag innehåller det uppgifter om cirka 11 miljoner fordon, varav 7,5 miljoner fordon är i trafik och 6,5 miljoner giltiga körkort. Registret har stor betydelse för att trafiken på vägarna ska fungera. Varje år tar vår kundtjänst emot cirka 2,1 miljoner samtal med frågor om fordon och körkort och under ett år görs över 500 miljoner förfrågningar och cirka 75 miljoner ändringar i vägtrafikregistret. De flesta görs av externa parter, exempelvis bilhandlare, försäkringsbolag och fordonsägare.

Polisen använder vägtrafikregistret för att se om en bil har körförbud eller om fordonet är efterlyst. Biluthyrare kan få körkortsuppgifter om den som ska hyra bil. Privatpersoner kan få information om sitt eget och andras fordon. Och såväl privatpersoner som företag kan sköta ägarbyten och mycket annat via vår e-tjänst.

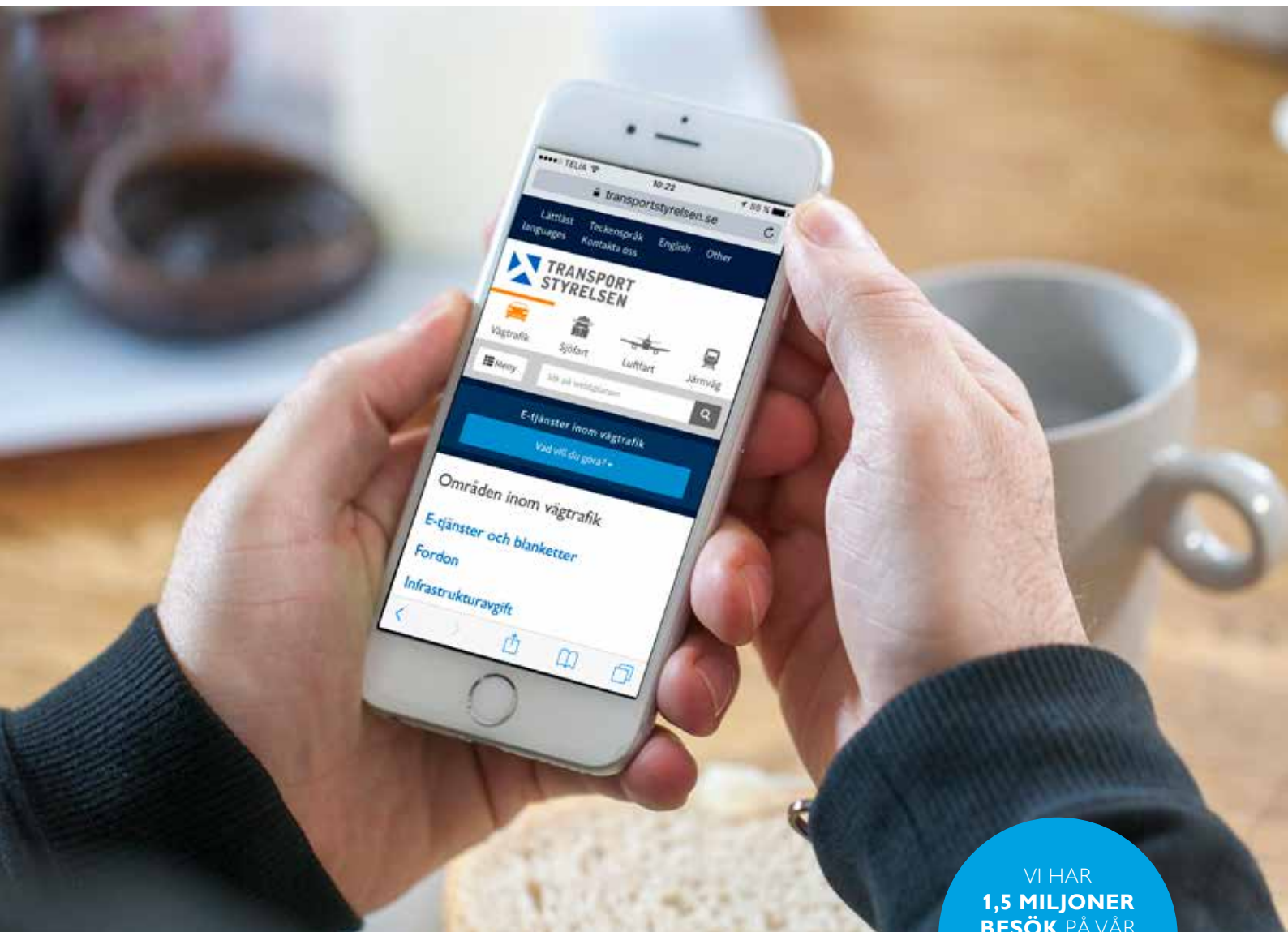
Lära sig av misstag

Vi kan lära oss mycket av det som gått fel. Därför samlar vi in och analyserar statistik över olyckor och tillbud. Inom luft- och sjöfart går olycksstatistiken in i en internationell databas. Inom järnväg rapporteras säkerhetsläget varje år till den europeiska järnvägsbyrån. Det ger oss större och bättre analysunderlag.

Olycksregistret Strada

Vi är ansvariga för informationssystemet Strada, Swedish Traffic Accident Data Acquisition. Det är ett informationssystem med data om skador och olyckor inom hela vägtransportsystemet. Där ingår även järnväg och sjöfart. Strada bygger på uppgifter från två källor: polis och sjukvård. Strada ger en tydlig bild av när, var och hur olyckor sker på våra vägar, till sjöss och på järnvägen. Med den informationen kan stat, kommun och enskilda som är ansvariga arbeta för att öka säkerheten. Polisen rapporterar in vägtrafikolyckor med personskada och denna registrering är rikstäckande i Strada sedan 2003. Alla Sveriges akutsjukhus registrerar uppgifter om personer som sökt vård för en skada i vägtrafikmiljö.

Våra register innehåller information om alla tillsynsobjekt och tillståndshavare, exempelvis förare, fordon, luft- och sjöfartyg.

VI HAR
1,5 MILJONER
BESÖK PÅ VÅR
WEBBPLATS I
SNITT VARJE
MÅNAD.

E-TJÄNSTER

.....

Snabbt och enkelt med e-tjänster

Med e-tjänster kan vi ge service dygnet runt. Du kan göra ärenden via webbplats och mobil när du vill. Det gör ditt liv enklare och det gör oss till en effektivare myndighet.

Varje månad söker
1,1 miljoner unika
 användare fordonsuppgifter
 i våra e-tjänster och
11 800 gör ägarbyten
 via appen Mina fordon eller
 vår webbplats.

Vi har e-tjänster för alla trafikslag. Du kan bland annat söka efter fordon, göra ägarbyte, beställa registreringsbevis och hämta blanketter för olika typer av ansökningar. Vi har dessutom e-tjänster för yrkesutövare och näringsliv, som rapportering av flygtider och mönstringssystem.

Vår ambition är att så mycket som möjligt av vår service och våra tjänster ska finnas tillgängliga som e-tjänster. Vi arbetar ständigt med att förbättra och utveckla våra e-tjänster.

Mina fordon i din mobil

Med Transportstyrelsens app Mina fordon kan du utföra tjänster och få information om ditt eller dina fordon direkt i din mobil. Du kan även söka uppgifter om fordon som ägs av andra.

Med appen Mina fordon kan du

- anmäla ägarbyte
- ställa på ditt fordon
- ställa av ditt fordon
- se ditt trängselskattesaldo och dina preliminära dygnsbelopp
- få information om ditt fordon
- söka uppgifter om fordon som ägs av andra.

Vägtrafik

Alla trafikanter, inklusive de som cyklar eller går, omfattas av våra trafikregler. De gäller överallt, både på vägarna och i terrängen. Vi ansvarar för tillämpningen av trafikregler och regler för vägmärken. Dessa regler finns i trafikförordningen och vägmärkesförordningen. Vi utformar även regler som andra myndigheter ska följa när de reglerar trafik eller sätter upp vägmärken. En av Transportstyrelsens uppgifter är att tillverka och distribuera alla svenska körkort och registreringsskyltar. Det är även vi som förvaltar föreskrifter om förarutbildning och förarprovning. För yrkestrafiken utformar vi regler för bland annat yrkesförarkompetens och tunga fordon's mått och vikt. Övriga tekniska fordonskrav fastställs vanligen genom internationella beslut där Transportstyrelsen deltar, och kraven tydliggörs sedan i våra föreskrifter.

KUNDTJÄNSTERNA
FÖR KÖRKORT
OCH FORDON
BESVARAR CIRKA
2,1 MILJONER
SAMTAL PÅ ETT ÅR.

Järnväg

Vi ger tillstånd till dem som vill bedriva järnvägstrafik i Sverige och kontrollerar också tillstånden. Det kan handla om allt från stora infrastrukturförvaltare som Trafikverket till privata järnvägsföretag. Vi godkänner fordon, infrastruktur, spår-anläggningar och signalsystem innan de tas i bruk. Vi ansvarar för tillsyn av säkerhetsstyrningssystem. Det är även vi som ansvarar för att tillträde till spår sker på lika villkor. Regler om hälsa och hälsoundersökningar för dem som arbetar i spårtrafiken ligger också inom vårt ansvarsområde.

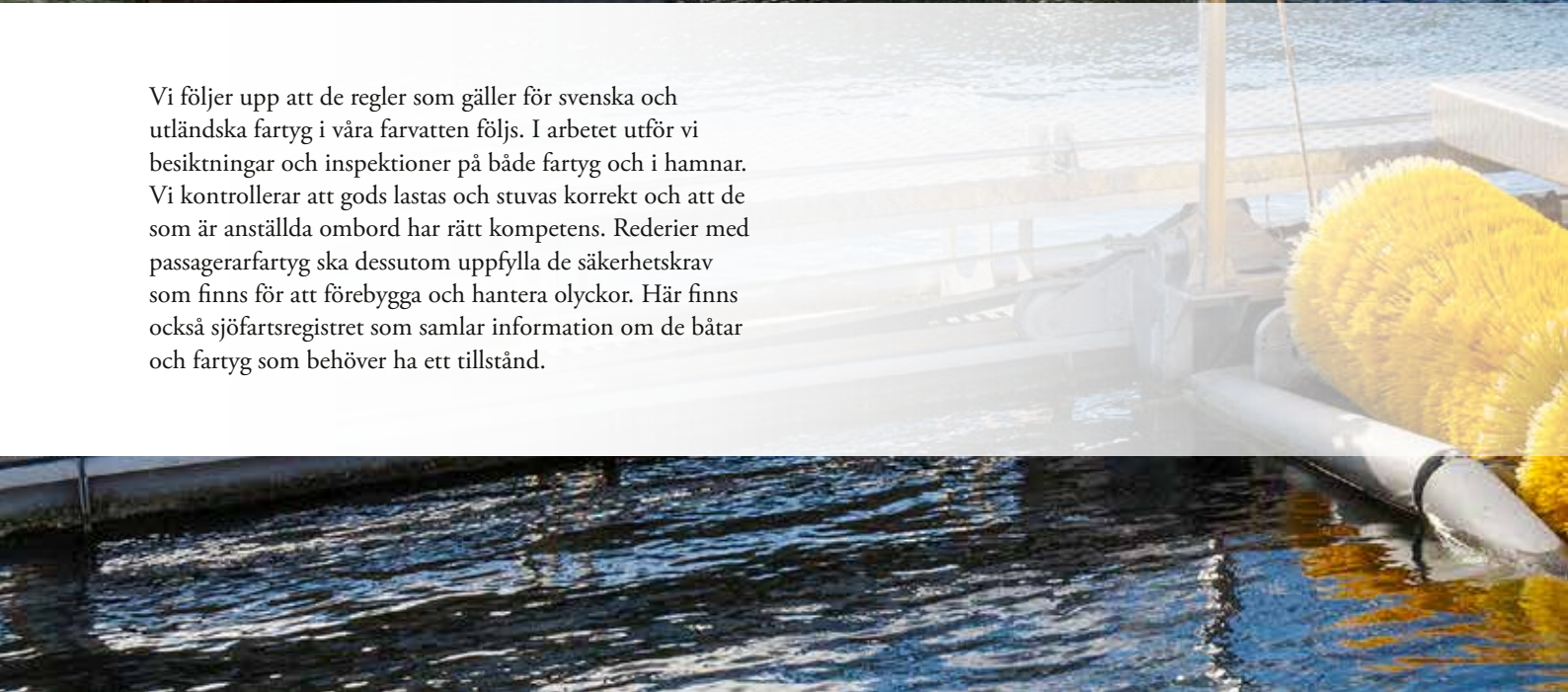
I SVERIGE FINNS
MER ÄN
**1 800 JÄRNVÄGS-
TRAFIKPLATSER**
MED UNIKA NAMN –
DET ÄR VIKTIGT FÖR
SÄKERHETEN.

Sjöfart

Vi följer upp att de regler som gäller för svenska och utländska fartyg i våra farvatten följs. I arbetet utför vi besiktnings- och inspektioner på både fartyg och i hamnar. Vi kontrollerar att gods lastas och stuvats korrekt och att de som är anställda ombord har rätt kompetens. Rederier med passagerarfartyg ska dessutom uppfylla de säkerhetskrav som finns för att förebygga och hantera olyckor. Här finns också sjöfartsregistret som samlar information om de båtar och fartyg som behöver ha ett tillstånd.

Luftfart

Vi arbetar för en säker och trygg luftfart för passagerarna och för att den avreglerade flygbranschen ska fungera konkurrensmässigt. Som ett led i det arbetet ansvarar vi för en rad certifikat och licenser för piloter, flygbolag och flygplatser. Många regler och föreskrifter inom luftfarten bestäms på internationell nivå. Uppgiften för oss på Transportstyrelsen är att anpassa dem till vårt system, kommunicera vilka regler som gäller och kontrollera att de följs. Vi utfärdar också trafiktillstånd till dem som vill bedriva kommersiell luftfart i Sverige.

I SVERIGE FINNS CIRKA:
1600 REGISTRERADE FLYGPLAN
250 HELIKOPTRAR
300 SEGELFLYGPLAN
150 MOTORSEGELFLYGPLAN
500 ULTRALÄTTA FLYGPLAN
100 LUFTBALLONGER

VI MÖJLIGGÖR MORGONDAGENS RESOR OCH TRANSPORTER

Vill du veta mer om oss?

Gå in på transportstyrelsen.se eller
kontakta oss på telefon 0771-503 503.